

Συνέδριο

**Μεταπολίτευση 1974-1981:
Λογοτεχνία και πολιτισμική ιστορία**

Τμήμα Φιλολογίας

Τομέας Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας

**Ρέθυμνο 15-17 Νοεμβρίου 2019
Πανεπιστημιούπολη Γάλλου**

Πανεπιστήμιο Κρήτης

4.45-5.00 Χαιρετισμοί

του Προέδρου του Τμήματος Φιλολογίας και της Κοσμήτορος της Φιλοσοφικής Σχολής

5.00-6.00 Εναρκτήρια ομιλία:

Μεταπολίτευση και Νεοτερικότητα

Δημήτρης Τζιόβας, Professor of Modern Greek Studies, University of Birmingham

6.00-7.20

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι (Πρόεδρος: Αλέξης Πολίτης)

1. Τα τζιτζίκια και οι μέρμηγκες της λογοτεχνικής Μεταπολίτευσης: Ρήξεις και συνέχειες στις γενιές των πεζογράφων

Λίζυ Τσιριμώκου, Ομότιμη Καθηγήτρια Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Α.Π.Θ.

2. Οικογενειακοί δεσμοί και ερωτικοί κώδικες: Μετατοπίσεις στην αφηγηματική πεζογραφία της Μεταπολίτευσης

Μαίρη Μικέ, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

3. Οι πεζογράφοι των πρώτων χρόνων της Μεταπολίτευσης: Ανάμεσα στο καινούργιο και το παλιό. Συγκλίσεις και αποκλίσεις μιας μεταιχμιακής εποχής

Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, Κριτικός

Συζήτηση

7.20-7.40 Διάλειμμα

7.40-9.00

ΔΙΑΝΟΗΣΗ Ι (Πρόεδρος: Αλέξης Ζήρας)

4. Ο πανεπιστημιακός καθηγητής στον δημόσιο στίβο: Η περίπτωση του Δ. Ν. Μαρωνίτη

Βενετία Αποστολίδου, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Λογοτεχνικής Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.

5. Η επινόηση ενός όρου: ο πολιτισμικός και ο πολιτικός λαϊκισμός στη μεταπολιτευτική σκέψη του Δημήτρη Χατζή

Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Σύγχρονης Πολιτικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και γραμματέας Σύνταξης της Νέας Εστίας

6. «Αμφισβήτηση... ναι, αλλά ποια;». Διανοούμενοι και δημόσια σφαίρα στα πρώιμα χρόνια της Μεταπολίτευσης

Γιάννης Παπαθεοδώρου, Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Παν/μιο Πατρών

Συζήτηση

ΣΑΒΒΑΤΟ 16/11/2019 [Παράλληλες συνεδρίες]

10.00-11.30

ΚΡΙΤΙΚΗ - ΑΡΧΕΙΟ (Πρόεδρος: Γιάννης Δημητρακάκης) / **Αίθουσα 1**

- 7. Για μια ποιητική της λογοτεχνικής κριτικής κατά την πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο: το κριτικό θεώρημα του Σπύρου Τσακνιά και του Αλέξη Ζήρα**

Άννα Αφεντουλίδου, Ποιήτρια, Κριτικός λογοτεχνίας, Αποσπασμένη φιλόλογος στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- 8. Δημήτρης Ραυτόπουλος, «αεί αναθεωρών». Από την ιδεολογική λογοτεχνική κριτική στην κριτική της κουλτούρας**

Κώστας Καραβίδας, Μέλος ΕΔΙΠ Νεοελληνικής Φιλολογίας Παν/μίου Ιωαννίνων

- 9. Προς μια νέα διαχείριση του αρχειακού υλικού: η δημιουργία του Ε.Λ.Ι.Α.**

Έρη Σταυροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

Συζήτηση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ Ι (Πρόεδρος: Αντιγόνη Βλαβιανού) / **Αίθουσα 3**

- 10. Ευρωπαϊκές και βαλκανικές συντεταγμένες της λογοτεχνίας: αναζητήσεις, σχήματα και προβληματισμοί στον λογοτεχνικό περιοδικό τύπο**

Βασίλης Βασιλειάδης, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ερευνητής, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

- 11. Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις: οι μεταφράσεις στον περιοδικό Τύπο των πρώτων χρόνων της Μεταπολίτευσης**

Νίνα Παλαιού, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας

- 12. Μεταπολιτευτικές απηγήσεις στο κυπριακό περιοδικό *Νέα Εποχή*: Από την πτώση της Χούντας έως την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία (1974-1981)**

Κυριάκος Ιωάννου, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας Α.Π.Θ., Υπεύθυνος έκδοσης περ. Κυπριακή Εστία

Συζήτηση

11.30-12.00 Διάλειμμα

12.00-1.30

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II (Πρόεδρος: Δημήτρης Τζιόβας) / **Αίθουσα 1**

13. Το προανάκρουσμα της έκρηξης: Φεμινίστριες, ομοφυλόφιλοι και αστυνομική λογοτεχνία 1974-1981

Francesca Zaccone, Cultrice della materia di Lingua e letteratura neogreca, Sapienza Università di Roma

14. Η αδύνατη επανάσταση της Μεταπολίτευσης και ο Νίκος Νικολαΐδης: από τον *Οργισμένο Βαλκάνιο* στη *Γλυκιά συμμορία*

Γιάννης Παρίσης, Φιλολόγος, Καθηγητής στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος (Pierce)

15. «Οι μύθοι είναι τα κάστρα του συστήματος»: η αποδόμηση των ατομικών και συλλογικών μύθων στη γραφή της Λιλής Ζωγράφου

Βιβή Θεοδοσάτου, Μέλος Σ.Ε.Π. στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και Εντεταλμένη Διδάσκουσα Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Παν/μιο Ιωαννίνων

Συζήτηση

ΔΙΑΝΟΗΣΗ II (Πρόεδρος: Γιάννης Παπαθεοδώρου) / **Αίθουσα 3**

16. Η πολιτική ταυτότητα του Σεφέρη στο φως της Μεταπολίτευσης

Σοφία Ζησιμοπούλου, υποψ. δρ. της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

17. Ιστορία, πολιτική και λογοτεχνία στο έργο του Κωστή Μοσκόφ, 1972-1983

Γιάννης Δημητρακάκης, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

18. Ο ξεχασμένος αναρχο-χριστιανός μυστικιστής Γιώργος Καμπασακάλης

Πέρσα Αποστολή, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Μέλος Σ.Ε.Π. στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Συζήτηση

5.00-6.30

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ (Πρόεδρος: Λίζυ Τσιριμώκου) / Αίθουσα 1

19. The Beat generation goes on στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης

Αγγέλα Γιώτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Παν/μιο Ιωαννίνων

20. Η πρόσληψη της αμερικανικής κουλτούρας και η πολιτική λειτουργία της μαζικής κουλτούρας στη λογοτεχνία της Μεταπολίτευσης

Μαρία Νικολοπούλου, Μέλος ΕΔΙΠ Νεοελληνικής Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α.

21. Απαγορευμένοι Πλανήτες: η ελληνική λογοτεχνία του φανταστικού και οι αμφισβησίες των μεταβάσεων στην εποχή της Μεταπολίτευσης

Θοδωρής Χιώτης, υποψ. δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

Συζήτηση

ΘΕΑΤΡΟ (Πρόεδρος: Μαρία Αθανασοπούλου) / Αίθουσα 3

22. Το αρχαίο δράμα στη μεταπολιτευτική σκηνή

Στέλλα Κουλιάνδρου, δρ. Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α.

23. Ήρωες και αντι-ήρωες στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης: τα μπρεχτικά Οράματα της Σιμόν Μασάρ και ο Καποδίστριας του Νίκου Καζαντζάκη

Κωνσταντίνα Ριτσάτου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεάτρου, Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ.

24. Η νεοελληνική δραματουργία στη Μεταπολίτευση μέσα από τις κριτικές της Θομέλης

Γεωργία Περβολαράκη, Θεατρολόγος/Εκπαιδευτικός, μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο ΔΠΜΣ «Θεατρικές και Κινηματογραφικές Σπουδές» του Τμήματος Φιλολογίας, Π.Κ.

Συζήτηση

6.30-7.00 Διάλειμμα

7.00-9.00

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙΙ (Πρόεδρος: Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος) / Αίθουσα 1

25. Μιλώντας με τη θηλειά του άγχους στο λαιμό. Ποητές και ποιητικές της ομάδας του '70 προ της Μεταπολιτεύσεως και μετά από αυτήν
Αλέξης Ζήρας, Κριτικός

26. Στοιχεία πολιτικής ταυτότητας της ποιητικής γενιάς του '70 στη Μεταπολίτευση (1974-1981)
Μαρία Ν. Ψάχου, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

27. Η αλληλογραφία ως εκδοχή πολύτροπης μαρτυρίας της Μεταπολίτευσης: Μένης Κουμανταρέας - Βαγγέλης Ραπτόπουλος (1978, 1980-1981, 1984)
Αντιγόνη Βλαβιανού, Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας, Ε.Α.Π.

28. Διερευνώντας τις πηγές του μυθιστορήματος *Ημερολόγιο της Αλοννήσου* του Θανάση Βαλτινού
Κωστής Δανόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Δ.Π.Θ.

Συζήτηση

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ (Πρόεδρος: Δημήτρης Πολυχρονάκης) / Αίθουσα 3

29. Η διαχείριση του εμφυλιακού τραύματος μέσα από δύο εμβληματικές κινηματογραφικές ταινίες της Μεταπολίτευσης: *Ο θίασος* του Θόδωρου Αγγελόπουλου (1975) και *Ο άνθρωπος με το γαρύφαλλο* του Νίκου Τζίμα (1980)
Έλενα Σταματοπούλου, Εκπαιδευτικός, σκηνοθέτης, MEd, ιστορικός ερευνητής Ιονίου Πανεπιστημίου, δρ. Θεατρολογίας Α.Π.Θ.

30. Η πεζογραφία του Αντρέα Φραγκιά στον Νέο Ελληνικό Κινηματογράφο
Γιάννης Βαγγελοκόστας, Υποψήφιος δρ. Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας Α.Π.Θ.

31. Η λογοκρισία ως δημιουργικό όριο, η λογοκρισία ως καταστολή: Οι ταινίες *Χάπνυ Νταΐη* (Παντελής Βούλγαρης, 1976) και *Καγκελόπορτα* (Δημήτρης Μακρής, 1978)
Πηνελόπη Πετσίνη, Επιστημονικά Υπεύθυνη ερευνητικού έργου ΕΛΙΔΕΚ «CIVIL» και διδάσκουσα ΠΜΣ, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Μαρία Χάλκου, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια έργου ΕΛΙΔΕΚ «CIVIL» και διδάσκουσα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Στρατής Μπουρνάζος, δρ. Ιστορίας, Π.Κ.

32. Η νέα ορατότητα του πολιτικού: ελεγχόμενη μεταπολιτευτική αναίδεια στον ελληνικό εμπορικό κινηματογράφο της δεκαετίας του 1970
Ορσαλία-Ελένη Κασσαβέτη, Διδάσκουσα, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, Α.Π.Θ./ Μέλος ΣΕΠ Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Ε.Α.Π.

Συζήτηση

ΚΥΡΙΑΚΗ 17/11/2019 [Παράλληλες συνεδρίες]

9.00-10.30

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ (Πρόεδρος: Αναστασία Νάτσικα) / **Αίθουσα 1**

33. Η κίνηση των λογοτεχνικών μεταφράσεων τα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης: Η πρόσληψη της γαλλικής λογοτεχνίας στην Ελλάδα την περίοδο 1974-1981

Φανή Σωφρονίδου, δρ. Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Paul Valéry-Montpellier 3

34. Η λογοτεχνική μετάφραση στο ελληνικό εκδοτικό τοπίο την περίοδο 1974-1981

Αμαλία Σταθάκη, υποψ. δρ. Ιστορίας της μετάφρασης, Ε.Κ.Π.Α.

35. Το εκδοτικό τοπίο 1974-1981 (Τομές, ρεπερτόριο, καινοτομίες): Στοιχεία για το πέρασμα στη σύγχρονη εποχή

Φίλιππος Παππάς, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Διδάσκων Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΕΔΒΜ), Ε.Κ.Π.Α.

Συζήτηση

ΤΕΧΝΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Πρόεδρος: Κωνσταντίνα Ριτσάτου) / **Αίθουσα 3**

36. Το έντεχνο πολιτικό τραγούδι στα φεστιβάλ της Αριστερής πολιτικοποιημένης νεολαίας στη Μεταπολίτευση: Φεστιβάλ ΚΝΕ και Αυγής-Θούριου

Φρειδερίκη Απ. Τσοκάρα, υποψ. δρ., Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

37. Όψεις της μεταπολιτευτικής πραγματικότητας σε τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι

Ιωάννα Καρέλλη, υποψ. δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

38. Μελίνα Μερκούρη: ένα πολιτισμικό πορτραίτο της εποχής της Μεταπολίτευσης

Μαρία Αθανασοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Θεωρίας της Λογοτεχνίας, Τμήμα Θεάτρου, Α.Π.Θ.

Συζήτηση

10.30-10.45 Διάλειμμα

10.45-12.15

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΗ ΕΚΦΡΑΣΗ (Πρόεδρος: Αγγέλα Γιώτη) /
Αίθουσα 1

39. Στιγμές του γυναικείου κινήματος στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης
Χρυσούλα Ηλιάδου, Εκπαιδευτικός (Μ.Εδ.), υποψ. δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας Π.Κ.

40. «Έρωτας» και «αυτονομία» στη νεοελληνική ποίηση γυναικών μετά το 1974: μια αταυτοποίητη κρίση
Ευτυχία Παναγιώτου, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

41. Ρωγμές στην α-ορατότητα: Η έκφραση της ομοφυλόφιλης εμπειρίας στη λογοτεχνία της Μεταπολίτευσης
Γιώργος Σπαθής, Μεταπτυχιακός φοιτητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Παν/μιο Ιωαννίνων

Συζήτηση

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ IV (Πρόεδρος: Βενετία Αποστολίδου) / **Αίθουσα 3**

42. Λογοτεχνικά έργα ως πολιτισμικά κείμενα: Η αρχαία σκουριά της Μάρως Δούκα και Οι θάλασσες του Νότου του Μανουέλ Βάθκεθ Μονταλμπάν. Μια συνανάγνωση
Άντα Παπάζογλου, Φιλολόγος (Δ.Π.Θ.), Ιστορικός (Π.Θ.), υποψ. δρ. του Τμήματος Ιστορίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου

43. Η συμβολή του διακαλλιτεχνικού διαλόγου στη μελέτη του λογοτεχνικού φαινομένου: νεανική κουλτούρα, αντιδικτατορικές αιχμές και αφηγηματικοί πειραματισμοί στη νεοελληνική πεζογραφία των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων
Νάντια Φραγκούλη, δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

44. «Ανοιχτοί λογαριασμοί με την ιστορία»: η λογοτεχνία για παιδιά και νέους στα χρόνια της Μεταπολίτευσης
Γιάννης Μητροφάνης, Μέλος ΕΔΙΠ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

Συζήτηση

12.15-12.30 Διάλειμμα

12.30-2.00

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ V (Πρόεδρος: Μαίρη Μικέ) / Αίθουσα 1

45. «Γρήγορα φθείρονται οι γενιές στις μέρες μας»: Χρήσεις της νεολαίας στην πεζογραφία της Μεταπολίτευσης

Αγγέλα Καστρινάκη, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

46. Η «λογοτεχνία της εργατικής τάξης» στα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης: Αισθητικές τάσεις και ιδεολογικοί προσανατολισμοί

Βασιλική Πέτσα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΕΔΒΜ), Π.Κ.

47. Κρατικά βραβεία πεζογραφίας 1974-1981: Μια θεσμική πρόταση ανασυγκρότησης του λογοτεχνικού πεδίου

Αναστασία Νάτσινα, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

Συζήτηση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ II (Πρόεδρος: Κωστής Δανόπουλος) / Αίθουσα 3

48. Πολιτισμικές μεταβολές και ανακατατάξεις στα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια. Η περίπτωση του περιοδικού *Ο Πολίτης*

Κωνσταντίνος Χαλκιαδάκης, Μεταπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Π.Κ.

49. Τα έντυπα του Λεωνίδα Χρηστάκη και η διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας του «θεσμικού περιθωρίου» κατά τα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια

Αθανάσιος Β. Γαλανάκης, Νεοελληνιστής Φιλολόγος

50. Γελοιογραφία και κόμικς στη Μεταπολίτευση

Αντώνης Νικολόπουλος (Solour), δρ. Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Παν/μιο Αιγαίου, γελοιογράφος, συγγραφέας graphic novels

Συζήτηση

2.00-2.30 / ΑΜΦ Β [Ολομελής συνεδρία]

Συμπεράσματα του Συνεδρίου

Κωστής Κορνέτης, Santander Visiting Fellow, University of Oxford

Αποχαιρετισμός

Γιάννης Δημητρακάκης, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Π.Κ.

Οργανωτική επιτροπή

Γιάννης Δημητρακάκης
Αγγέλα Καστρινάκη
Αναστασία Νάτσινα

Επιστημονική επιτροπή

Βενετία Αποστολίδου
Γιάννης Δημητρακάκης
Αγγέλα Καστρινάκη
Κωστής Κορνέτης
Αναστασία Νάτσινα
Δημήτρης Πολυχρονάκης
Δημήτρης Τζιόβας